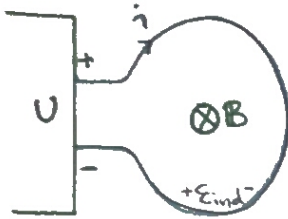

Föreläsning 20/11-13

$$\epsilon_{\text{ind}} = -l \frac{di}{dt} = -\frac{d\Phi}{dt}$$

Beräkning av induktans:

- 1) Antag i_1
- 2) Beräkna B_1
- 3) Beräkna Φ_{12}
- 4) Beräkna Λ_{12}
- 5) Bilda $l_{12} = \Lambda_{12}/i_1$

Neumanns formel:

$$\textcircled{1} \quad \textcircled{2} \quad l_{12} = l_{21}$$

Magnetisk energi 6.12

Det kostar energi att bygga upp B-fältet.

Om slingan resistanslös: $U + \epsilon_{\text{ind}} = 0$

Hur mycket kostar det? : dW_m (ändring i B-fältets energi) = dW_{batteri}
 $= U \cdot i \cdot dt = -\epsilon_{\text{ind}} i dt = i d\Phi$

För ensam slinga:

Enligt det: $\Phi = l i \Rightarrow dW_m = i l di$

Integrera: $W_m = \int_0^i i l di = \frac{1}{2} l i^2$

För Nst slingor:

Arbete i slinga k : $dW_k = i_k d\Phi_k$

För alla slingor: $dW_m = \sum_{k=1}^N dW_k = \sum_{k=1}^N i_k d\Phi_k$

Låt $i_k = \alpha I_k$

$\Phi_k = \alpha \bar{\Phi}_k$

$\frac{d\Phi_k}{d\alpha} = \bar{\Phi}_k$

Totalt arbete: $W_m = \int dW_m = \sum_{k=1}^N I_k \bar{\Phi}_k \int_0^1 \alpha d\alpha = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^N I_k \bar{\Phi}_k$

Magnetisk energi i $\mathbf{J}$ och $\mathbf{A}$

$$\text{Med } \Phi = \int \mathbf{B} \cdot d\mathbf{S} = \oint \mathbf{A} \cdot d\mathbf{l}$$

$$\mathbf{I} = \int \mathbf{J} \, d\mathbf{s}$$

$$\Rightarrow W_m = \frac{1}{2} \int_{V'} \mathbf{J} \cdot \mathbf{A} \, dV'$$

$\mathbf{H}$ och $\mathbf{B}$

$$W_m = \frac{1}{2} \int_{V'} \mathbf{J} \cdot \mathbf{A} \, dV' = \left\{ \begin{array}{l} \text{postulat vektoridentitet} \\ \text{div. teorem} \end{array} \right\} = \dots =$$

$$= \frac{1}{2} \int_{V'} \mathbf{H} \cdot \mathbf{B} \, dV'$$

Energimetod för kraftberäkningar

I en magnetisk krets definierar I_k och Φ_k energin.

1) I_k konstant: Φ_k ändras

2) Φ_k konstant: I_k ändras.

1) $W_m = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^N I_k \Phi_k$ Initialenergi

$W_m' = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^N I_k (\Phi_k + \delta \Phi_k)$ slutlig energi

Ändring: $dW_m = \frac{1}{2} \sum_{k=1}^N I_k \delta \Phi_k$

Batteriet tillför: $dW_s = \sum_{k=1}^N I_k \delta \Phi_k$

(Måste gå jämnt ut)

Mek. energi: $dW_{mek} = \mathbf{F}_I \cdot d\mathbf{l}$

Energiprincipen: $dW_s = dW_{mek} + dW_m$

$\mathbf{F}_I \cdot d\mathbf{l} = dW_m = (\nabla W_m) \cdot d\mathbf{l}$ ($\mathbf{F}_I = \nabla W_m$)

2) $\mathbf{H}_\Phi = -\nabla W_m$ (analogt resonering)

Repetition inför duggan

E-statik

$$\text{Postulat: } \begin{cases} \nabla \cdot \mathbf{E} = \rho / \epsilon_0 \\ \nabla \times \mathbf{E} = 0 \end{cases}$$

$$\text{Def. av kraft: } \mathbf{F} = q \mathbf{E}$$

$$\text{Gauss lag: } \int_S \mathbf{E} \cdot d\mathbf{S} = \frac{Q}{\epsilon_0} \quad \text{kräver symmetri!}$$

$$\text{Pkt-laddning: } E(R) = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{q}{R^2} \hat{\mathbf{R}}$$

$$\text{Superposition: } E(R) = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \int \frac{dQ}{R^2} \hat{\mathbf{R}} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \int_{V'} \frac{\rho dV'}{R^2} \hat{\mathbf{R}}$$

$$\text{Potential: } \nabla \times \mathbf{E} = 0 \implies \mathbf{E} = -\nabla V$$

$$V(R) = \int_R^{R_{\text{ref}}} \mathbf{E} \cdot d\mathbf{l} + V(R_{\text{ref}})$$

$$\text{Pkt-laddning: } V(R) = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{q}{R}$$

$$\text{Integrera för godk. laddningsförd.: } V(R) = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \int_{V'} \frac{\rho(R') dV'}{R}$$

$$\text{Metall: } \mathbf{E} = 0 \implies V = \text{konstant (metaller är eküpot. ytor)}$$

Materialmodell:

$$\mathbf{D} = \epsilon_0 \mathbf{E} + \mathbf{P} = \epsilon_0 \epsilon_r \mathbf{E}$$

$$\text{Randvillkor: } E_{1t} = E_{2t} \quad (\text{e-fältets tang.komp. alltid kont.})$$

$$D_{1n} - D_{2n} = \rho_s \quad (\text{D-fältets norm.komp.})$$

Kapacitans: $C = Q/\Delta V$, hur mkt energi som kan lagras i ett system

$$\text{Energi: } W_e = \frac{1}{2} \int_{V'} V(R) \rho(R) dV' = \frac{1}{2} \int_{V'} \mathbf{D} \cdot \mathbf{E} dV' \quad \text{tänk på vilket område som ska integreras över!}$$

$$\text{Kraft: } \mathbf{F}_q = -\nabla W_e$$

$$\mathbf{F}_v = \nabla W_e$$

Coulombs lag: $F = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{q_1 q_2}{R_{12}^2} \hat{R}_{12}$

Spegling:

Ström: $D_i = \frac{DQ}{Dt}$

Kontinuitetsekv.: $\int J dS = \frac{\partial Q}{\partial t}$ (laddningar kan ej förstöras, men flyttas.)

$\nabla \cdot J = 0$ ← vid likström!

Ohms lag: $J = \sigma E$

Joules lag: $P = \int_V E \cdot J dV'$
(effekt)

Randvillkor: $J_{1n} = J_{2n}$ (norm. komp. kont.)

$\frac{J_{1t}}{J_{2t}} = \frac{\sigma_1}{\sigma_2}$ (tang. komp. beror på materialet)

Resistans: $R = \frac{\Delta V}{I}$ resistans- och kapacitansberäkningar är kopplade till varandra.

Approx. beräkning: Strömvör $\Rightarrow$ för hög resistans

Ekv. potytor $\Rightarrow$ för låg resistans.

Magnetostatik

Postulat: $\begin{cases} \nabla \cdot B = 0 \\ \nabla \times B = \mu_0 J \end{cases}$

Kraft: $F = q(u \times B)$

Amperes lag: $\int B \cdot dl = \mu_0 I_0$

"linjeström": $B = \frac{\mu_0 I}{2\pi R}$

Biot-Savart: $B = \frac{\mu_0}{4\pi} \int_{V'} \frac{J(R') \times \hat{R}}{R^2} dV'$

Vektorpotential: $\nabla \cdot \mathbf{B} = 0 \Rightarrow \mathbf{B} = \nabla \times \mathbf{A}$

$$\mathbf{A} = \frac{\mu_0}{4\pi} \int_{V'} \frac{\mathbf{J}(\mathbf{R}')}{R} dV'$$

↑
vår vektor-
potential

Materialmodell:

$$\mathbf{H} = \frac{\mathbf{B}}{\mu_0} - \mathbf{M}$$

$$\Rightarrow \mathbf{B} = \mu_0 \mu_r \mathbf{H}$$

Randvillkor: $B_{1n} = B_{2n}$

$$(\mathbf{H}_1 - \mathbf{H}_2)_{\text{tang}} = \mathbf{j}_g \times \hat{n}_2$$

$$\text{Energi: } W_m = \frac{1}{2} \int_{V'} \mathbf{J} \cdot \mathbf{A} dV' = \frac{1}{2} \int_{V'} \mathbf{A} \cdot \mathbf{B} dV'$$

$$\text{Kraft: } \mathbf{F}_z = \nabla W_m$$

$$\mathbf{F}_\phi = -\nabla W_m$$

$$\text{Amperes kraftlag: } \mathbf{F}_m = \int_{V'} \mathbf{J} \times \mathbf{B} dV'$$